

LULEÅ KOMMUN

••• Ersättningsregler

för gode män, förvaltare
och förordnade förmyndare

Antagna av överförmyndarnämnden 2011-05-05, § 76, reviderade 2015-12-03, § 172

Allmänt

Av 12 kap. 16 § föräldrabalken framgår att förordnade förmyndare, gode män och förvaltare (i fortsättningen kallade ställföreträdare) har rätt till ett skäligt arvode för uppdraget och ersättning för de utgifter som har varit skäligen påkallade för uppdragets fullgörande.

Personer som tar på sig uppdrag som ställföreträdare ska vara medvetna om att sådana uppdrag har av lagstiftaren sanktionerade inslag av ideellt arbete varför arvodets storlek normalt sett inte motsvarar vad man erhåller i ersättning för arbete i andra liknande uppdrag.

Ställföreträdare förutsätts lägga upp arbetet på minst arbetskrävande sätt. Återkommande räkningar såsom hyra och liknande kan således med fördel skötas via autogiro eller internetbank (för det fall banken har ett system som medger att en god man/förvaltare gör detta via internet).

Huvudregeln är att arvode och kostnadsersättning ska betalas med den enskildes (huvudmannens) medel om inte särskilda skäl föranleder något annat. Förutsättningen är att hans eller hennes beräknade inkomst under det år när uppdraget utförs överstiger 2,65 gånger prisbasbeloppet (pbb) eller hans eller hennes tillgångar under samma år överstiger två gånger pbb enligt lagen om allmän försäkring (1962:381).

Exempel på särskilda skäl enligt ovan kan vara att huvudman-

nen har stora vårdkostnader som förbrukar inkomsterna eller att tillgångarna består av en fastighet som utgör bostad åt huvudmannen. Överförmyndarnämnden kan då bestämma att kommunen ska stå för arvodet.

I samband med att ställföreträdaren begär arvode ska han/hon lämna en redogörelse över vad uppdraget inneburit så att överförmyndarnämnden kan avgöra vilket arvode som ska beslutas.

Om det inte finns några speciella omständigheter fattar överförmyndarnämnden beslut om arvode och kostnadsersättning en gång per år vilket sker i samband med att årsredovisningen granskas. Nämnden bestämmer samtidigt om arvode och ersättning för utgifter ska betalas med medel som tillhör den enskilde eller av kommunens medel.

Arvode och ersättning för utgifter som avser vård av någons rätt i oskiftat dödsbo ska betalas med dödsboets medel om inte särskilda skäl föranleder annat. Vid det kommande skiftet avräknas det beslutade beloppet på huvudmannens arvslott.

Särskilda arvodesregler gäller för gode män till ensamkommande barn.

Överförmyndarnämnden beslutar om följande:

Riktlinjer för arvodering

Ersättningen grundar sig på prisbasbeloppet (pbb) det år som redovisningen avser.

Nytt uppdrag

För det extra arbetet som ett helt nytt uppdrag innebär (när tingsrätten beslutar att anordna godman-skap/förvaltarenskap) erhåller gode mannen/förvaltaren 1 000 kr extra i arvode som ett engångsbelopp första året när uppdraget omfattar att förvalta egendom. Om uppdraget enbart omfattar att sörja för person och/eller att bevaka rätt erhålls istället 300 kr. Det extra arvodet erhålls således inte när det enbart skett ett byte av ställföreträdare.

Ekonomisk förvaltning

I samtliga uppdrag ingår att utan särskild ersättning ha kontakter med överförmyndarnämnden, upp-rätta förteckning, årsräkningar och sluträkning samt lämna skriftlig redogörelse för uppdraget.

Arvodering sker därutöver i följande kategorier:

Kategori 1 *6 % av ppb/år*

Ställföreträdaren sköter betalning av löpande räkningar, ex via auto-giro, av liten omfattning. Personal eller annan sköter som huvudregel alla inköp och överlämnande av fickpengar m.m. Ställföreträdaren kontrollerar den ekonomiska förvaltningen ett par gånger om året, ansöker om pension, bostadstillägg och liknande samt upprättar deklaration.

Kategori 2 *8-10 % av ppb/år*

Uppdraget kräver att ställföreträd-

aren har hand om huvudmannens hela ekonomiska förvaltning, ansöker om pension, bostadstillägg och liknande, förvaltar några bankkon-ton, utbetalar fickpengar till huvudmannen en-fyra ggr i månaden samt upprättar deklaration.

Kategori 3 *12-20 % av ppb*

Uppdraget kräver att ställföreträd-aren har uppgifter enligt kategori 2. Härtill kan komma (men är inte en förutsättning för att falla inom kategorin) förvaltning av aktier, obligationer och andra värdepapper förvarade i depå hos bank. Huvudmannen har relativt omfattande skuldbelastning som saneras av ställföreträdaren. Utbetalning av fickpengar som absolut kräver personligt besök cirka 4 ggr i månaden. Ställföreträdaren för omfattande diskussioner med huvudmannen angående ekonomin. Förvaltningen kräver mycket arbete under året.

Kategori 4 *20-55 % av ppb*

Uppdraget kräver, förutom under kategori 2 och 3 upptagna uppgifter, skötsel av fastighet med därtill hörande förvaltningsuppgifter (inkassering av hyra, betalning av utgifter, förhandlingar m.m.), övervakning av affärsrörelse, förvaltning av större innehav av tillgångar såsom aktier och andra värdepapper, upprättande av mer omfattande deklaration och årsredovisning till överförmyndar-nämnden.

Personlig omvårdnad (sörja för person)

Med att sörja för person menas att ställföreträdaren ska se till att huvudmannen får den hjälp och det bistånd han/hon behöver och har rätt till. Det är dock inte ställföreträdaren som ska utföra de uppgifter som till exempel socialtjänsten ansvarar för.

Kategori 1 6 % av ppb

Uppdraget innebär ett besök per månad eller kontakt per telefon med huvudmannen/boendet, à jourhållning om den personliga situationen.

Kategori 2 8-10 % av ppb

Uppdraget kräver att ställföreträdaren har kontakt med huvudmannen/boendet en till två gånger i månaden, är i viss mån personligen engagerad vid inköp, har flera telefonsamtal varje månad med huvudmannen, boendet eller anhöriga.

Kategori 3 12-20 % av ppb

Uppdraget kräver löpande kontroll av huvudmannens situation och personlig kontakt genom besök och telefonsamtal flera gånger i veckan. Många samtal med boendet, anhöriga, kontaktpersoner, personliga assistenter, andra stödpersoner och myndigheter. Uppdraget kan även kräva att ställföreträdaren ansvarar för

löpande inköp samt medföljer vid till exempel läkar/tandläkarbesök (observera att denna typ av åtgärder som huvudregel endast ersätts om ingen annan person, ex personal på boende, kan utföra åtgärderna).

Kategori 4 20-55 % av ppb

Uppdraget kräver stora insatser och stort personligt engagemang av ställföreträdaren för att kvalitativt samordna och säkra upp de resurser som krävs för att huvudmannens behov av omsorg ska kunna tillgodoses. Personliga besök flera gånger i veckan, extremt stor mängd telefonsamtal från huvudmannen förekommer. Huvudmannen är aggressiv och/eller hotfull. Anhöriga eller andra personer försöker utnyttja huvudmannen eller vidtar andra åtgärder som kräver mycket löpande arbete.

Bevaka rätt 150-200 kr/tim

Att bevaka rätt ingår normalt i ställföreträdarens uppdrag att förvalta sin huvudmans egendom och sörja för hans/hennes person. Men om ställföreträdaren under ett år utfört ett speciellt arbete för visst ändamål utöver ovan angivna löpande uppgifter kan arvode för detta arbete erhållas utöver arvodet för det löpande arbetet. Exempel på sådana speciella uppgifter är

- bevakning av huvudmans rätt vid boutredning och arvskitte, se nedan

- avveckling av bostad i samband med flytt
- försäljning av fastighet eller bostadsrätt
- bevakning av huvudmans rätt vid domstolsförhandling
- ekonomisk utredning i fall då huvudmannen misstänks ha blivit utnyttjad ekonomiskt och/eller blivit utsatt för brott
- andra mer tidskrävande, tillfälliga uppgifter

Ställföreträdare som önskar ersättning för sådant arbete som inte hör till den löpande förvaltningen skall i en särskild handling specificera vilket arbete som utförts och den tid som varje åtgärd tagit (ex. möte med mäklare, 30 min). Begäran om timersättning för arbete som inte specificeras kommer som huvudregel inte att ersättas.

Bevakning av huvudmans rätt vid boutredning och skifte

Arvode och ersättning för utgifter som avser vård av någons rätt i oskiftat dödsbo ska betalas med dödsboets medel om inte särskilda skäl föranleder annat. Vid det kommande arvskitet avräknas det beslutade beloppet på huvudmannens arvslott. I första hand skall således dödsboets medel tas i anspråk till täckande av ställföreträdarens anspråk på arvode och ersättning för kostnader.

Att dödsboets medel skall tas i anspråk för att täcka ställföreträdarens arvode och kostnadsersätt-

ning betyder inte att dessa pengar kan tas ut från boet utan beslut från överförmyndarnämnden. Inför ett skifte måste därför en ställföreträdare i god tid framställa sin begäran om arvodes- och kostnadsersättning till överförmyndarnämnden som har att ta ställning till dess skälighet och fatta beslut.

Kostnadsersättning

Ställföreträdare har rätt att erhålla ersättning för normalt förekommande utgifter för fullgörande av uppdraget såsom kostnader för kortare resor, telefon, porto, kontorsmaterial, bankdosa och dylikt. Som underlag för fastställande av storleken av kostnadsersättningen ska ställföreträdaren i samband med begäran om ersättning specificera vilka kostnader som förekommit. Ersättning för bil följer skatteverkets nivå för skattefri bilersättning vid utbetalningstillfället.

När det gäller större kostnader såsom för längre resor med egen bil, biljettkostnad för längre resor och liknande är det en kostnad som huvudmannen ska stå för. Om kostnaden kan förutses skall överförmyndarnämndens medgivande inhämtas i förväg. En ställföreträdare får inte ta ut en kostnad eller ersättning från huvudmannen eller ett dödsbo som huvudmannen är delägare i utan att först höra med överförmyndarnämnden om detta är möjligt. Detta gäller även fall då gode mannen anser att han utfört arbete åt huvudmannen eller

dödsboet i egenskap av privatperson och inte god man.

God man för ensamkommande barn

Gode män som är förordnade enligt lagen (2005:429) om god man för ensamkommande barn har i uppdrag att i vårdnadshavares och förmyndares ställe ansvara för barnets personliga förhållanden och sköta dess angelägenheter.

Schablonersättning för uppdraget är 3 000 kr per månad, varav 2 600 kr avser arvode och 400 kr kostnadsutlägg. Engångstillägg för uppstart av nytt uppdrag är 1 500 kr (betalas inte vid byte av god man). Om gode mannen förordnas dag 16-31

utgår halv månadsersättning likaså om entledigande görs dag 1-15.

Om uppdraget kräver extraordinära insatser kan gode mannen istället begära ersättning för arbetad tid, som ersätts med 200 kr/timme och för bilersättning som följer skatteverkets nivå för skattefri bilersättning.

Gode mannen ska kvartalsvis redovisa sitt uppdrag och ange om de begär ersättning enligt schablon eller för faktiskt arbetad tid samt bilersättning. Om inte schablonersättning begärs ska dagboksblad med redovisad tid respektive körjournal lämnas in.

Ersättningen betalas ut varje kvartal.

LULEÅ KOMMUN